

Karolina Stremska

---

100 lat temu

Palestra 50/11-12(575-576), 175-178

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

100 LAT TEMU

KURJER WARSZAWSKI

Dnia 2 listopada (20 października) 1905 r., Nr 303

~Odroczenie sądów.

Krwawe wypadki wczorajszej nocy znalazły oddźwięk na dzisiejszych posiedzeniach sądowych.

Zanim prokurator sformuje akt oskarżenia przeciwko tym, którzy pomimo udzielonej konstytucji pozwolili mordować bezbronnych ludzi i krwią niewinną splamić pierwszy dzień Wolności – sumienie publiczne wzywa do najpóźniejszego zadośćuczynienia – zanim to nastąpi, dziś tymczasem sprawy w sądach zawieszono.

W II i IV departamentach izby sądowej, w wydziale IV sądu okręgowego, w trybunale handlowym, wreszcie w zjeździe sędziów pokoju miasta Warszawy, adwokaci jednomyślnie zażądali odłożenia spraw.

W tym ostatnim sądzie prezydującego zażądał, ażeby złożono mu

umotywowane żądanie. Najstarszy z obecnych obrońców oświadczył:

„Wobec nastroju wywołanego przez krwawe wypadki nocy ubiegłej, w chwili, gdy wolność narodu ochrzczono krwią i żelazem, gdy burzą się umysły, nie będąc w możności wprowadzać powierzonych nam spraw, proszę w imieniu wszystkich obecnych kolegów o odroczenie posiedzenia”.

I cała sesja spadła.

~Jutro zebrać się ma ogólny wiec adwokatury warszawskiej.

~Podczas wczorajszych zajęć na placu Teatralnym raniono adw. przysięgłego Wincentego Lemańskiego.

Szanownemu koledze zasyłamy wyrazy szczerego współczucia i gorącej sympatji.

Dnia 10 listopada 1905 r., Nr 311

~Kronika sądowa.

Wczoraj na posiedzeniu pierwszego departamentu karnego, zaszedł incydent następujący:

Adw. przys. Horodyński bronił sprawy z urzędu. Po referacie i wnioskach prokuratora, obrońca powiedział po polsku: „Proszę wyrok uniewinniający zatwierdzić, gdyż oskarżony jest niewinny”.

Prezydujący zrobił ruch niezdecydowany, jakby nie wiedząc, co z tem zrobić. Wówczas adwokat, zwracając się do sądu po rosyjsku oświadczył, że w imię sprawiedliwości sąd nad Polakiem w

Polsce odbywać się powinien po polsku.

Na to wstał prokurator baron Raden i złożył wniosek następujący: „Chociaż motywy p. adwokata przemawiają mi do przekonania i sumienia, chociaż w Manifeście Najwyższym zapowiedziana jest wolność słowa, jednakże prawo obowiązujące dotychczas nie zostało zniesione i dlatego na razie sprawy wprowadzać musimy w języku urzędowym”.

Tyle powiedział przedstawiciel urzędu publicznego w sądzie najwyższym Królestwa.

Dnia 30 listopada 1905 r., Nr 331

Aresztowani w Kutnie za działalność polityczną adwokat przysięgły Feliks Wąsowski, oraz rzemieślnicy tamtejsi pp. Kawczyński, Napieralski, Górkiewicz i

Puzdrakiewicz, przewiezieni do Warszawy otrzymali wyrok administracyjny, skazujący ich na zesłanie do gub. chersońskiej do czasu trwania stanu wojennego.

GAZETA SĄDOWA WARSZAWSKA

Warszawa, dnia 4 Listopada 1905 r., Nr 44

~W artykule wstępnym wspominamy o udziale naszej adwokatury w zjeździe petersburskim, który się w Kwietniu odbył.

Imieniem przedstawicieli palestry Królestwa złożono następujące oświadczenie: przedstawiciele adwokatury Królestwa Polskiego wyrażają swoją sym-

patyję dla rosyjskiego ruchu wolnościowego i oświadczają, że tworzą odrębny związek, który w miarę potrzeby wejdzie w ścisłe stosunki ze związkiem adwokatów rosyjskich; zarazem ciż przedstawiciele zaproponowali zjazdowi, aby wypowiedział się w tej mierze.

Warszawa, dnia 25 Listopada 1905 r., Nr 47

Od zarządu okręgu wileńskiego związku adwokatury pol-

skiej otrzymujemy następujące zawiadomienie: Adam Jentys,

adw. przys. zamordowany został dnia 31 (18) Października w m. Mińsku na ulicy w chwili, gdy śpieszył po pomoc lekarską dla rannych. Zgasty członek naszego związku, wybitny działacz społeczny, pozostawił po sobie czworo dzieci bez żadnych środków utrzymania.

Naszym obowiązkiem jest opiekować się losem ofiar tej zbrodni. Składki na cel powyższy przyjmują: niżej podpisany (Wilno, Dworcowa 9) i kol. Stanisław Leszczyński (Warszawa, Ordynacka 8).

Redakcja naszego pisma ze

swej strony najgoręcej popiera powyższe wezwanie.

Nie wątpimy też, że cała palestra polska przyjdzie z pomocą rodzinie po ś. p. Jentysie.

~Pan Adolf Suligowski wydał w Krakowie zbiór mów swoich, wygłoszonych w ciągu ostatnich lat 20. Zbiór ten nosi nazwę „Z ciężkich lat” a złożyły się nań mowy pogrzebowe, mowy w warszawskim towarzystwie dobroczynności, gdzie autor był z początku prezesem wydziału czytelników bezpłatnych, a później prezesem zarządu, dalej mowy na różnych zgromadzeniach oraz mowy sądowe.

Warszawa, dnia 2 Grudnia 1905 r., Nr 48

~W ostatnich czasach na wokandach sądu handlowego oraz sądu okręgowego w Warszawie figurowało bardzo niewiele spraw. Zarówno ogólna stagnacja, jak niewyjednywanie nowych terminów przez strony są powodem tej chwilowej beczynności.

~Pp. Kaliski, Kajzersztejn i Cylkow zaliczeni zostali w poczet

adwokatów przysięgłych przy sądzie okręgowym warszawskim.

~„Syn Ocieczestwa” dowiadyuje się, że wprowadzenie w życie nowego kodeksu karnego nastąpi nie wcześniej jak w Styczniu 1907 r. wobec konieczności ponownego przejrzenia wielu artykułów tego prawa, jak np. o przestępstwach państwowych, o przestępstwach religijnych i t. p.

Warszawa, dnia 30 Grudnia 1905 r., Nr 52

~W ubiegłym tygodniu grupa adwokatów przysięgłych w Warszawie, licząca dotąd kilkudziesięciu obrońców, zrzeszyła się w związek demokratyczny adwokatury Kr. Pol., który jako polityczny postanowił połączyć się z Zjednoczeniem związków Król. Pol. Związek ten, w odróżnieniu od związku postępowych prawników

pozostał nadal w bezpartyjnym związku adwokatury polskiej oraz w jego oddziale warszawskim. Wydelegowana komisja opracować ma statut nowego związku, który w zasadzie przyjął za podstawę swego istnienia cztery ustępy znanej formuły ogólnej innych związków zawodowych.

~Pomocnicy adwokatów przysięgłych: Władysław Olkowski i Władysław Piechowski przyjęci zostali w poczet adwokatów przysięgłych okręgu izby sądowej warszawskiej.

~Pisma codzienne donoszą, że urzędnicy sądu okręgowego piotrkowskiego złożyli prezesowi motywowane podanie o podwyższenie pensji. Prezes podanie to przyjął i przyobieczał wyluszczone w nim żądania poprzeć.

~Izba sądowa warszawska na wniosek prokuratora zatwierdziła konfiskatę „Kuryera Codziennego” i zawiesiła wydawnictwo aż do czasu wydania wyroku.

Jest to pierwsze zastosowanie nowego prawa prasowego.

~Według otrzymanej wiadomości telegraficznej z Krakowa termin 4-go zjazdu prawników, wyznaczony na 2-go Stycznia 1906 r. został odłożony. Za powód odroczenia posłużyły niepewne warunki polityczne Królestwa.

KURYER NARODOWY

Poniedziałek, 4 Grudnia 1905 r., Nr 184 (290)

~Wiec pracowników. Wczoraj w gmachu stowarzyszenia techników obradował wiec palestry warszawskiej przy udziale przeszło sześćuset osób.

Zgromadzeniu przewodniczył mecenas Ochimowicz.

Przedmiotem obrad była

kwestya natychmiastowego wprowadzenia języka polskiego do sądownictwa w Królestwie Polskiem. W toku obrad wyłonił się jeden tylko środek – projekt strajku prawników, którą to drogą, jak się okazuje, mogłaby palestra nasza zmusić rząd do ustępstw.

Sobota, 16 Grudnia 1906 r., Nr 196 (302)

~Wczoraj pod przewodnictwem adw. przys. Henryka Konica, odbył się w sali Resursy obywatelskiej wiec związku adwokatury polskiej, na którym rozpatrywano trzy sprawy: propozycję przystąpienia związku do zjednoczenia związków polskich, sprawę wysłania delegatów do rosyjskiego związku związków oraz kwestję wprowadzenia

stałych sądów polubownych w Królestwie Polskim. Pierwszy wniosek upadł, dwa pozostałe uchwalono większością głosów. Projekt sądów polubownych, których do czasu ukrajowienia sądów koronnych mogły je zastępować, ma być wygotowany przez specjalną komisję do dnia 10 Stycznia r. p., poczem będzie wprowadzony w życie.

Wybór: Karolina Stremaska